

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ За кордоном

Тел. „Свобода“: BErgen 4-0807 4-0237 Тел. J. H. Союз: BErgen 4-1016

FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

ЗАЛЯКУВАННЯМ СТРИМАТИ ВОРОГА ВІД ВІЙНИ

ТАКУ РАДУ ДАС ГЕН. ВІЛНЕМ ДЖ. ДОНОВАН

Негайну злуку рідкісних засобів для вжитку в незвичайній обороні проти комуністичних атак дораджував ген. Вільям Дж. Донован, кол. директор Бюра Стратегічних Услуг у промові виголошеній по радіо в неділю 18 березня ввечір від Комітету Справжньої Безпеки.

ОСТЕРІГАЮТЬ ПЕРЕД ЧОРНИМ РІНКОМ

Вашингтон. — Урядовці, які мають обов'язок наглядати над контролею цін, остерігаються, що чорний ринок починає вже оживати. Тому вони радять хазяйкам і іншим особам затримати числа телефону місцевих агенцій, що виконують контроль цін і повідомити їх негайно про „паскарів“. Телефон бюро, яке виконує контроль у стейті Нью Йорк і Нью Джерзі, с ORgon 9-2820.

АЙЗЕНГАВЕР БУДЕ СТОЯТИ НА НОВОМУ ПОСТІ ЦІ- ЛЕ СВОЄ ЖИТТЯ

Вашингтон. — Поступово виявляються подробиці з промови ген. Айзенгавера на тайній його переслуханні сенатськими комісіями 1 лютого. Він тоді сказав, що присвятить решту свого життя для безпеки Західної Європи проти агресії. Ця заява важлива тим, що вона відноситься до політичної майбутності генерала. Коли він обіймав команду, загальною горевано, що він перебуває на цій пості тільки один рік, а опісля повернеться до ЗДА і стане кандидатом на президента.

ЛЮДИ ДИСКУСУ НАД МІСЦЮ ЦЕ „ЛЮКС“

Вашингтон. — Вільна цивілізація „не може дозволити собі на люкс переводити великі дебати“, заявила конгресменка Едит Норс Роджерс, домагаючись негайної відсилки війська в Європу і до безіншого обмеження, як тільки такого, що їх назначать військові знавці, коли йдеться про за безпеку Злучених Держав. Якщо ми не видімо армії, то це буде „гра в піжмурки“ з долею нашої країни.

ВІДКЛЮЧАЮТЬ ЗАКОН ПРО ВІДМОВУ ДОПОМОГИ ЧУЖИМЦЯМ

Філадельфія. — У пенсильванській стейтській легіслатурі оголошено законопроект, який має на меті звести Закон про Прилюдну Допомогу з 1939 р. Він замітний тим, що забороняє давати поміч чужинцям під час війни і накладав великі труднощі на деякі групи населення, які мешкають у стейті від літ. Цей закон звертає цілою силою проти старих мешканців, які приїхали до ЗДА і з різних причин не могли стати громадянами. Багато мешканців, напр. не с громадянами тому, що приїхали малими дітьми, їх батьки помирали, а вони не знають точної ні дати свого народження ні часу приїзду до Америки, ані імені корабля. С це інші, які не можуть доказати, що вони с громадянами і їх зате трапляє вороже трактування під час війни. У Філадельфії основила окремих комітет, який підтримує таку акцію. На його чолі стоїть комісар добродійності, конгресмен Джан Р. Годеншідд.

МАТИ ГОТОВІ СХОВКИ ПО ДОМАХ—РАДЯТЬ УРЯДОВЦІ

Нью Йорк. — Вже тепер треба мати наготові сховки від нападу бомби з повітря,—такий зазив видав Артур В. Валандер, директор ньюйоркського Міського Бюра Цивільної Оборони. Треба використати в першу чергу підвали з цементовими підлітками, що їх вживається звичайно на склад вугілля.

В АМЕРИЦІ

Найбільший — в водичас найбільшій бомбардувальник буде доставити потрібні припаси газоліну під час польоту. Пробі переведено успішне останнього місяця коло Вічта, у стейті Канзас.
Призначили на депортацію з Америки до Італії Салваторе Т. Соллазо за підкуство грачів у забаві в конишного м'яча в Нью Йорку. Перед депортацією відбувається ще переслухання.
Продивізи в протизаконній гри вшні за податки федеральному урядові \$57,000,000. Для вислідження затисних сум вряничав уряд 166 спеціальних агенців.
В Лос-Аламос, Н. М., відбудуться нові пробі з атомовою зброєю в недалекій майбутності. Влада оприлюднює оповістку, щоб населення було проготоване на потраплення повітря в часі вибуху.
Новий президент Гватемалі, полк Хакобо Арбенз Гузман, обняв владу в четвер, минулого тижня. Підчас церемонії на стадіоні було прийнятих 50,000 народу, між ними доломати з 30 країн.

Почалися Річні Наради Гол. Уряду У. Н. Союзу

Нью Йорк, 19 березня. — Сьогодні в год. 10-тій рано тут почалися в готелю „Статтлер“ звичайні річні наради ново-вибраного на 22-тій конвенції в Клівленді м. р. Головного Уряду Українського Народного Союзу, в яких беруть участь всі члени Головного Екзекутивного Комітету, Головної Контрольної Комісії і Головної Ради: Дмитро Галичін — гол. передісник; Осип Лисогір (Нью Йорк) і Геновефа Зепко-Жербеняк (Акрон, Огайо) — заст. гол. предс.; Григорій Герман — гол. секретар; Роман Слободян — гол. касієр; Дмитро Капігула (МекАду, Па.), Степан Куропас (Шікаго, Ілл.), Володимир Гіряк (Торонто, Канада), Володимир Коссар (Вінніпег, Канада) і д-р Амвросій Т. Кібзей (Дітройт, Міш.) — гол. контр-рольори; та головні радні: Дмитро Шмагала (Клівленд, Огайо), Іван Романішин (Ірвінгтон, Н. Дж.), д-р Іван Василенко (Торонто, Канада), Іван Коколюцький (Вунсакет, Р. Ай.), Петро Кучма (Нью Йорк Сіті), Володимир Дідик (Дітройт, Міш.), Микола Дави-скаба (Маттапан, Масс.), Та-рас Шпікула (Шікаго, Ілл.), Олена Штогрін (Філадельфія, Па.), Анна Васильовська (Шікаго, Ілл.) та Василь Гузар (Рачестер, Н. Й.). Предс. Д. Галичін, відкриваючи збори, згадав насамперед тих 416 членів УНСоюзу, що померли в минулому році. Їм віддано належну пошану. В своєму привітальному слові передісник ствердив, що це с перші наради після 22-гої конвенції та зокрема привітав нових членів Головного Уряду: гол. контр. В. Коссара і гол. рад. Василенка з Канади і гол. радних п-ноу Васильовську та В. Гузара, що були вибрані вперше на минулій конвенції, не згадуючи вже заст. гол. предс. Осипа Лисогіра, що вже перед цими нарадами брав участь в конференції Гол. Екзекутивного Комітету. Д. Галичін в дальшому укреслює, що це перший раз в історії УНСоюзу на всіх п'ятьох нововибраних гол. урядників с 4 з молоді тут народженої генерації і тільки один з старших іммігрантів. З цього виходить, що народжена тут молодь перебирає на себе велике і важливе завдання щодо дальшого розвитку У. Н. Союзу та щодо виправдання тих надій, які покладають на неї її батьки та її виборці. Губернатор Огайо, Мр. Лоші, виступаючи з нагоди 22-гої конвенції УНСоюзу в Клівленді, запитував народжену тут молодь, чи вона готова взяти на себе таке велике діло, якого довершили ці, що приїхали до чужої і незнайоми їм тоді Америці з далеких країн. Під цим ділом губернатор розумів створення та розвиток УНСоюзу. Від нашої народженої тут молоді не вимагається, щоб вона це „велике діло“ творила, бо вона вже створена. Але її святым обов'язком с, щоб це діло не тільки не було змарноване, але розбудоване і вдосконалене так, щоб могло перетримати та служити ще багатьом поколінням. Побажанням успіхів в нарадах для добра і дальшого росту УНСоюзу закінчив предс. Д. Галичін своє привітальне слово. На порядку дальших нарад, що триватимуть впродовж тижня, с звіт Головного Уряду і гол. редактора „Свободи“, д-ра Л. Мишуги, дискусія над звітами та відповідні ухвали для добра організації.

Під знаком нових завдань відбулися річні наради повного збору У. К. К.

ПРОФ. ДОБРЯНСЬКИЙ ВСТАНОВЛЯЄ 10 ПОЛІТИЧНИХ ЗАВДАНЬ У. К. К. — Д. ГАЛИЧІН ПРО НОВІ ОБСТАВИНИ ТА „НЕПРОД ОМАНІ ЛЕДІ“ У ВАШИНГТОНІ. — ДАЛЬША КОНСОЛІДАЦІЯ ОДНОЮ З ГОЛОВНИХ ЦІЛЕЙ

Нью Йорк, 19 березня. — Під знаком нових завдань відбулись тут в готелю „Статтлер“, минулої суботи і неділі, дня 17 і 18-го березня, річні наради повного збору Українського Конгресового Комітету, центральної громадсько-політичної репрезентативі американських українців. Есенцією зборів були звіти з багатобачної діяльності УККомітету в минулому році, як тек нові напрями для дальшої праці, що їх передали і з'ясували два члени Екзекутиви, передісник проф. Лев Добрянський, та заступник передісника Дмитро Галичін. Звіти касієра Ісидора Лисогіра, голови контр. Комісії Євгена Рогача, голови Кураторії Українського Національного Фонду Романа Слободяна та звіти представників поодиноких громад і дискусія над ними дали загальний образ діяльності У. К. Комітету, встановили його недомогання та його потреби, які тек видвинули цілий ряд важливих проблем, позитивна розв'язка яких буде цілєю працею на найближчій майбутні. Річні наради відкрили коротким словом голова УККомітету, проф. Лев Добрянський, переісник і ведення своєму заступникові, Дмитрові Галичину, що перебуваючи в місці осідку УККомітету та ведучи його ділові справи, має їх повний перегляд.
Дмитро Галичін про нові обставини і завдання
Д. Галичін, переісраючи провід річними нарадами, підкреслює, що це перші збори від останнього Конгресу, та що вони були скликані не тільки тому, бо тек постановляється статут, але нових рішень вимагають нові обставини, які вміжчасі заіснували. До цих обставин належать: 1. Війна в Кореї, в якій американський нард приносить нові жертви крові і майна в боротьбі проти того самого ворога, проти якого від десяти років веде затяжну боротьбу український нард на своїй землі. Завданням цих зборів с обміркувати способи і засоби якнайефективнішої допомоги в цій боротьбі; 2. В Україні існує другий, а радше перший фронт корейської війни. Нашим великим обов'язком с допомогти і змобілізувати допомогу тек цьому фронтові; 3. Відкриті Америці та американській політиці очі на фальшиві пророчки та виявити справжнє обличчя Росії, імперіалістичне і диктаторське, байдуже якою маскою, червоною чи білою воно заслонене; 4. Існує ще цілий ряд внутрішніх українських справ, які ще чекають на свою позитивну розв'язку або на її завершення. УККомітет об'єднав велику більшість американських українців; його черговим завданням с об'єднати всіх; 5. Необхідність змобілізувати більшу матеріальну допомогу американсько-українського загалу для продовження його праці; в звіттовому часі під фінансовим оглядом наш громадський загал виконав тільки на 40% свій обов'язок під цим оглядом; — 6. Необхідність поробити всі можливі заходи, щоб дати всю можливу військову матеріальну допомогу народові України, що кривавиться в безперервній боротьбі проти большевицького ворога людства.
„Десять пунктів“ проф. Л. Добрянського
Проф. Лев Добрянський, у висновку свого обширного і ревеліційного звіту про репрезентативі УККомітетом української визвольної справи на американському терені, накреслив таких „десять пунктів“ для дальшої політики УККомітету: 1. Світова загроза російсько-імперіалізму та необхідність боротьби проти нього; — 2. Понадпартійність УККомітету, що не заінтересований тільки в одній чи в другій українській групі, але об'єднує, мобілізує і репрезентує на американському терені всіх, яким дорога справа визволення України та унешкідливлення російського імперіалізму; 3. Політична координація дій з усіми іншими американськими групами, які с'єднідо і центрально-європейською базою. В обставинах це може стати важливим фактором в американській закордонній політиці. Сьогодні це головна увага американської політики внаслідок обставин скерована на Корею та Дальній Схід, але вже завтра цим головним політичним об'єктом може стати Європа; 4. Активна участь в психологічній війні очолюваного Американкою вільного світу проти большевизму; сюди належить тек відповідне поставлення українських радіопередач „Голосу Америки“, українська участь в комітеті „Вільна Європа“ і т. п.; Активна боротьба українського народу проти большевизму, виявлена в діях Української Повстанської Армії, с без сумніву найкращим засобом популяризації української визвольної справи на американському і міжнародному теренах; мусять бути пороблені дальші заходи для відповідної морально-політичної капіталізації цієї боротьби; 6. Зв'язані з Україною та українськими змаганнями територіальні проблеми мусять бути відповідно з'ясовані вже тепер; 7. Відповідна розв'язка проблеми збірної відповідальності російського народу; необхідність розв'язати всі сумнівні щодо окремішності української нації; виявити і доказати факт, що Кремль має головну піддержку власне від

ПОМЕР ВОЛОДИМИР ВИННИЧЕНКО

Дня 6-го березня в місцевості Мужен у Франції помер визначний український письменник та суспільний діяч, колишній премієр в уряді Української Центральної Ради та голова Директорії в рр. 1918-19, Володимир Винниченко. Покійний народився в 1880 році на Херсонщині та походив зі селянської родини. Брав активну участь в Революційній Українській Партії (РУП), від її заснування, був ув'язнений та жив на еміграції. В своїй великій письменницькій спадщині залишив кільканадцять томів оповідань і повістей та низку п'єс. До найкращих і найбільш популярних його оповідань належить „Краса і сила“ та повісті: „Чесність зі собою“, „Рівновага“, „По свій“, „Божки“, „Хочу“, „Записки кирпатого Мефістофеля“, „Соняшна машина“ та інші. З п'єс найбільш відомі, тек в чужих перекладах і з чужих сцен: „Врехня“, „Чорна пантера і білий ведмідь“, „Гріх“, „Закон“. Покійний Володимир Винниченко відіграв одну з рішальних ролей в подіях в Україні та творенні Української Держави після першої світової війни. Написав історію цієї доби п. з.: „Відродження нації“. Вістка про смерть цього видатного українського письменника і діяча наспіла до Нью Йорку власне тоді, як відбувалися річні наради повного збору Українського Конгресового Комітету. На залик передісника зборів, Д. Галичін, прийняв вшанувати пам'яті Великого Покійника піднесенням з місця та хвилинного мовчання.

АЛІАНТИ В КОРЕЇ 11 МИЛЬ ВІД ПАРАЛЕЛІ

Tokio, 19 березня. Аліанти в Кореї продовжують свій похід на північ, підійшовши вже на віддалення около 11 миль від 38-ої паралелі, старого кордону між північною і південною частинами країни. Вчора стверджено, що червоні війська і, правдоподібно, цивільне населення були евакуовані з міста Чунчон, головної ворожої розподільної бази 8 миль на південь від паралелі. На південь від міста аліанти знову натрапили на залишений червоними великий склад зброї і амуніції. Здовж цілого майже 100-мильового фронту напосеред Кореї від Жовтого до Японського моря був вчора тільки малий контакт з ворогом, що вітак швидше, ніж аліанти мають охоту за ним підступати, побоюючись засідки. Тільки в поодиноких місцях приходило до перестрілки патруль. Ворог сам намагався відв'язатися від наступаючих аліантів, заплативши за спробу спротиву попереднього дня понад 5,000 вбитих тільки в сукупній акції, крім величезних втрат від дій аліантської авіації. Попереднього дня ген. МекАртур знову відвідав фронт в Кореї. В своєму комунікаті він стверджує „поважну активність“ у ворожому заплілі, де безперервними вальками підтягається з Манджурії на південь нові транспортні вояки та зброї і амуніції. Все це не відомо, чи аліанти планують переслідувати ворога тек поза 38-му паралелю, хоча у військових колах вважається, що це було б помалюком дозволити ворогові поширити свою „протеговану базу“ тек на північну Корею та дозволити йому там перегрупуватися до нового наступу. Вчора знову розгоріла найширшу активність аліантська авіація, що бомбардувала головні ворожі лінії постачання в заплілі та допомагала в переслідванні ворога на фронті. Тек аліантська фльота широкими маневрами бомбардувала ворожі прибережні воєнні об'єкти, зокрема в районі Вонсан, де завдано ворогові великих втрат та заподіяно великі шкоди.

БРИТАНІЯ ПРОДУКУЄ ВЛАСНУ АТОМОВУ БОМБУ

Лондон, 19 березня. — Британія почала вироб своєї власної першої атомової бомби і перша її проба мала відбутися вже в найближчих місяцях на американському пробоному терені в Неваді — повідомлено тут з поінформованих джерел. Інша проба мала б відбутися в Австралії. Рівночасно Британія рішила почати продукцію відповідних літаків, що могли б перевозити і скидати цю бомбу. Відповідні плани мали б бути вже готові, головню щодо перевозу бомби через Атлантику, і вони належать до „найбільш бережної таємниці в історії“.

ПІДГОТОВКА В ІСІЛКІ НОВИХ КИТАНСЬКИХ АРМІЙ ДО КОРЕЇ

Гонг Конг, 19 березня. — 3 поінформованих джерел тут заявляється, що комуністично-китайський агресор приготував до відсилки на Корею нові величезні армії, зокрема Другу Армію ген. Лю По-ченга, як тек Першу, Четверту і П'яту армії, які тепер переходять відповідний перевіршкіл та „політичне виховання“ до боротьби в Кореї. Деякі частини цих армій вже перекинено з віддалених провінцій в безпосередню сусідність до корейського кордону.

МОСКВА ЗВ'ЯЗУЄ З АМЕРИКОЮ ВІСВІТОВО ІРАНСЬКО-ГО ПРЕМІЄРА

Москва, 19 березня. — Місцева партійна „Правда“ ствердить, що іранський премієр ген. Розмара був вбитий минулого тижня „особами“, тісно зв'язаними з американськими впливами в Ірані“. В дальшому наводиться, що премієр Розмара був „невигідний правлячим колам Злучених Держав і Британії“.

ВАТІКАН ЕКСКОМУНІКУВАВ КОМУНО-ЧЕСЬКИЙ УРЯД

Рим, 19 березня. Свята Консисторальна Конгрегація, головою якої с Папа, проголосила декларацію, екскомунікуючи в Чехословаччині всі особи, якнебудь зв'язані з прогнанним архієпископом Берана з Празької Дієцезії. Екскомунікація відноситься тек до всіх осіб, що якнебудь причинилися до арешту архієпископа та перешкоди у виконанні його архієпископських обов'язків. В комунікаті не називається поіменно всіх екскомунікованих осіб, але загально стверджується, що екскомунікація відноситься до уряду та всіх осіб, що приготували, ухвалювали, апробували або виконували про т і церковний закон. Практично це означає, що екскомунікацією охоплено якийсь весь комуністичний режим. Єдиною особою, названою в екскомунікаційній декларації поіменно, с священник Антоній Стеглік, що був призначений урядом генеральним вікарієм празької дієцезії, вступаючи на місце прогнаного і заарештованого архієпископа Берана.

БРИТАНІЯ РОЗКРИВАЄ ВІЙСЬКОВУ СИЛУ КОМУНІСТИЧНОГО БЛЮКУ

Лондон, 19 березня. Британський уряд рішив виявити деякі таємниці своєї військової розвідки та поінформувати світ про справжню військову силу комуністичного російсько-китайського блоку. З опублікованих Воєнним Бюром матеріалів виходить, що Совєти і Китай мають по 4,000,000 воєнних кожна, отже разом 8,000,000 вихованих і добре дисциплінованих, хоча погано плачених і трактованих вояків. Британський секретар війни, Джан Стречі, заявив рівночасно, що хоча Совєти втримують для „оборони“ своїх около 200,000,000 населення два рази більшу військову силу, ніж її мають західні аліанти для оборони своїх 350,000,000 н а селення, проте аліандські армії могли б вже навіть в теперішньому стані успішно змірятися з величезною військовою масою комуністичного блоку. При цій нагоді виявлено, що тоді, як совєтський воєк дістає — переісраючи на американські гроші—коло 23 центи денно совєтський генерал має 19,600 доларів платні річно.

В СВІТІ

„Великою соціальною революцією“, що має на меті вирівняти різниці між містом і селом та яка може хвилево переісходити Совєтам у шийн називається в американських коментарях „укрупнення колгоспів“ в Совєтському Союзі. В коментарях стверджується, що у „великій і багатій Україні“ доперішню загальною кількістю 20,320 колгоспів вже „укрупнено“ на 7,812. Акцією „укрупнення“ керує Нікіта Хрущов, колишній Сталінін „гавліятер“ на Україні.
Смох „Свідів Грош“ відповідають перед військовим судом у Варшаві за шпигунство і пропаганду в користь Америки та за валютні спекуляції в комуністичній Польщі — повідомляє комуністична преса.
Москва робить все можливе, щоб не допустити до мирового договору з Австрією — заявив австрійський міністер внутрішніх справ.

СВОБОДА UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893 Ukrainian newspaper published daily except Sunday and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Table with subscription rates: PEREPLATA, SUBSCRIPTION RATES, One year \$10.00, Six months \$5.25, Three months \$2.75.

Кожна зміна адреси коштує 10 центів. За оголошення редакція не відповідає. Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

КРИВДА НАПРАВЛЕНА

Українські скитальці, що мали всі вигляди на те, щоб дістатись до Злучених Держав, якби не Акт Внутрішньої Безпеки, (загально відомий як закон Мек Каррена), можуть тепер легше відітхнути, бо давні їхні права буде їм привернене.

Сенатор Пет Мек Каррен, демократ з Невади, автор згаданого закону, визнав у Сенаті, що департамент справедливості не зрозумів добре духа закону і надав йому помилкову інтерпретацію щодо цього, яких чужинців можна до Злучених Держав допускати. Як відомо, ця інтерпретація була поблаглива для тих, що були колись з примусу фашистами чи нацистами, чи були зв'язані в такий самий спосіб з фашистськими чи нацистськими установами, але виключала подібні жертви, коли йдеться про тих, що жили під комуністичними режимами, в першу чергу під Совстами.

Закон про внутрішню безпеку не був таким явним, щоб його можна було інтерпретувати в такому зміслі, як це представив тепер сенатор Мек Каррен у Сенаті. Департамент стейту тут не звинувин, бо закон такий був кривдливим і тому президент Труман зголосив проти нього своє veto. Правду кажучи, уряд був взагалі проти всяких обмежень старого закону. Департамент справедливості та генеральний прокуратор держались дуже стисло цього закону, щоб відразу виявити його непридатність і тим причинитись до якнайскорішої його поправки. Але й це не було б багато помогло, хоча непридатність була очевидна. Щойно великий натиск публічної opinii призвів до цього, що перейшла в Сенаті нова інтерпретація закону, яка дасть тепер змогу генеральному прокураторові видати нові розпорядки і тим самим уможливити приїзд до Злучених Держав далішим жертвам тоталітарних режимів, — в тому і комуністичних. Хоч справа ця й тепер не покинчена, бо треба згодди Палати Репрезентантів, але найважливіший крок зроблений.

Ця справа це один доказ важливості в Америці прилюдної opinii. Зважали тут — що треба підкреслити — теж і американські українці, бо вони цієї справи не заздбували і вивисили писемка до сенаторів, як від організацій так і поодиноких осіб. Але до позитивного вирішення справи найбільше причинились меморандуми та інтервенції Злученого Українсько-Американського та Українського Конгресового Комітетів. На надісланих ними матеріялах найбільше опирався Д. П. Комішенер О'Коннор, переконуючи сенатора Мек Каррена, яка велика кривда діється українським скитальцям з-під Совстів, колишнім колгоспникам, чи тим, що були змушені працювати ради хліба в установах, що їх вважалися урядовими.

Справа зміни чи поправки закону Мек Каррена довгий час видавалася цілком безнадійною. Здавалося, що не було майже ніякої надії на зміну інтерпретації. Це тому, що день за днем появлялися чораз нові вісті про нових комуністичних шпигів. Серед таких настроїв легко приймалась думка, що Москва має шпигів теж і серед Д. П. і то якраз серед тих, що колись були комуністами або належали до комуністичних організацій. Не виключено, що такі думки піддавала навіть і сама комуністична пропаганда.

Акція, поведена в справі зміни кривдливо українських скитальців закону, повинна бути наукою, як треба в Америці працювати, щоб здобувати симпатію загалу і Конгресу для якоїсь справи. При цьому треба теж пам'ятати, що легше перемогти, коли справа є одночасно загальною значення і обходить не тільки українців, але й інші національності.

Іван Смолий. БЛУДНИЙ СИН (Оповідання). Але повернувся селом в протинув сторону, в зав'язаний прогін. Шапка синю прикривала стару, розлогу плечанию. — Гей! То ти Лялька Любинин син, о — нитас панотець, вишпови до нього в кухню. — Лялька. То що? Женитися хочеш? — Я, прошу отця, хочу метрику. — О, а то на що? — Поїду. — Куди? — Та на заробітки. — Аж метрику треба? — А різне може трапитися. А я документу не маю. — О! — панотець дивиться, дивиться, старий уже і погляд його світлий та такий прощозучий. — А куди? — О, чи я знаю, набирають тепер людей всюди. Може у Чехію.

Проблема „щасливої відставки”

Багато людей мріє ціле життя про той час, коли вже „буде на пенсії”, очевидно в тому розумінні, що тоді житиме безжурно, зовсім не працюючи, — або працюючи легко, радше для розривки, як для заробітку. З другого боку є куди більше людей, що на ту „пенсію” не ждуть, бо знають, що вона для них невиспачальна і тому хотіли б якнайдовше працювати, а то й до самої смерті і в старому віці. Але старі відставляють від роботи і висилають „на пенсію” найчастіше тому, що припускають, що вони вже не мають сил до праці, як фізичних, так і духовних. В Америці був час, що відставляли від роботи з такого приводу навіть і по 45-ім році життя! Як знаємо, в Америці усі більші підприємства мають свої власні забезпечення по скінченні 65 році життя. Але навіть для скромної людини це одна, ні друга „пенсія”, не вистачає на життя, якщо вона не має якогось окремого мастку, чи не належить до тих, що їх підприємства признають як урядовцям великі пенсії. Тут мова про сирій загаль. Як йому помогти, щоб і він міг „щасливо” жити, коли прийде час іти на відставку.

Ця проблема буде тепер предметом довших студій Нью-Йоркської Ради Виховання Дорзрілих Осіб. Досліді будуть перераховуватись на сотнях добровольців, мужчин і жінок, які стануть для цієї Ради дослідною групою. Кошти переведення досвіді мають вносити 100,000 доларів, а ці гроші мають пожертвувати підприємці, робітничі юнії й незначні наперд фондів, які займаються дослідання панцини в Україні і в цілій колишній Росії. Не зважаючи на те, що більшовицька революція виводить від французької революції, яка задала основний удар панцинному урядові в Європі, та не зважаючи на її гуманітарні класи, сьогодні Совітський Союз зовсім не намагається зважати до міжнародних свободоборних традицій; він замиє іх глобалізацією кровавого проклятого боярського співробітництва Івана Грозного, творця великої системи владарства Олександра І, чи безсмертного будівничого, що на кістках тисяч невольників побудував нову столицю — Петра І, за панування якого й закрилося кріпацтво в Росії. Сьогоднішній володар Совітського Союзу відзначається усіма „прикметами” тих ганебних володарів Росії. Він теж знищив криваво співврядування його власної партії, винищивши по одному її провідників, він теж побудував поліційний уряд у Совітському Союзі, якого дотепер не знало людство, він теж на кістках невольничого робочого люду здобув осяги в розбудові своєї кривавої держави. Тому ж не диво, що такі — здавалось би — важливі для робітників і селян роковини, як скасування кріпацтва, у так званій державі робітників і селян навіть не згадуються. Причина цього зовсім ясна. Тоді, як скасування кріпацтва — це був великий крок уперед на шляху до здобуття свободи для людуства, дійсність Совітського Союзу

першу чергу матеріальне забезпечення. Це мабуть перша того роду акція, ціллі якої є допомогти розв'язати важливе суспільне питання, що відноситься до людей у старшому віці, які втрачають варстат праці. Перед другою світовою війною появилася книжка Піткіна „Життя починається від сорокового року”, яка викликала широке зацікавлення. Було багато дискусій на ту тему. Проте ніхто не попав на думку зробити основну пробу щодо придатності старшої людини в такий спосіб, як оце задумувати робити Нью-Йоркська Рада Виховання Дорзрілих осіб. У цьому саме полягає вартість цього експерименту. Книжка Нормана Д. Форда: „Де жити на пенсії з малим доходом”, яку тепер розголосують по радіо, описує такі місцевості цієї країни, в яких людина, на думку автора, може присвятити якумось зайняттю і так спокійно прожити решту свого життя. Там подані теж вказівки, які розривки повинна знати людина в пенсійній віці, щоб її не навкучили кінецьві роки життя. Глибше трактусь цю проблему д-р Теодор Дж. Клумп, — президент „Вінтроп Кемікал Компані”, у своїй брошури „Чи хосенне життя людини кінча-

НЕВ'ДЗНАЧЕНІ РОКОВИНИ

Напевно і думка не зродиться у нікого з совітських можновладців відзначити день 3. березня, як пропам'ятні дев'ятдесяті роковини від скасування панцини в Україні і в цілій колишній Росії. Не зважаючи на те, що більшовицька революція виводить від французької революції, яка задала основний удар панцинному урядові в Європі, та не зважаючи на її гуманітарні класи, сьогодні Совітський Союз зовсім не намагається зважати до міжнародних свободоборних традицій; він замиє іх глобалізацією кровавого проклятого боярського співробітництва Івана Грозного, творця великої системи владарства Олександра І, чи безсмертного будівничого, що на кістках тисяч невольників побудував нову столицю — Петра І, за панування якого й закрилося кріпацтво в Росії. Сьогоднішній володар Совітського Союзу відзначається усіма „прикметами” тих ганебних володарів Росії. Він теж знищив криваво співврядування його власної партії, винищивши по одному її провідників, він теж побудував поліційний уряд у Совітському Союзі, якого дотепер не знало людство, він теж на кістках невольничого робочого люду здобув осяги в розбудові своєї кривавої держави. Тому ж не диво, що такі — здавалось би — важливі для робітників і селян роковини, як скасування кріпацтва, у так званій державі робітників і селян навіть не згадуються. Причина цього зовсім ясна. Тоді, як скасування кріпацтва — це був великий крок уперед на шляху до здобуття свободи для людуства, дійсність Совітського Союзу

вказує на відворот до нового ще гіршого закріпощення. Во панцина означала масткову залежність селян від власного села і була витвором феодального ладу на заході Європи. Та в цьому феодальному ладі було все ж деякого роду вирівняння. Пан мав обов'язки супроти держави: виконував теж військову службу; селянин усі державні зобов'язання видавав панові. Зі заходу через Польщу дісталася панщина і в Україну. Ще у XV ст. панщина була невелика: від 4 до 12 днів у рік; та й селянин міг покинути панський ґрунт. Але з роками вона зростала та й закріплює селян до палесної землі. Війна Хмельницького знищила панщину в Україні, але її відновлено там знову, коли зліквідовано самоуправу України. Під враженнями французької революції австрійський цесар Йосиф II обмежив панщину в 1782 р., а в революційному 1848 р. її скасовано в Австрії зовсім. В царській Росії знесено кріпацтво в 1861 році. Більшовицька революція винищила кріпачів не лише за визволення пролетаріату від утиску капіталістів, бо назадняк Росія ні не мала розвиненого капіталізму, ні сильного пролетаріату; вона заманила селянство, кинувши йому привабливий ключ: вся земля селянам. І спираючись на політику Совітського Союзу у перші роки його існування — в час т. зв. НЕП характернізується високим ступнем „деспотизму”: робітники могли, свободно вибирати працю, хоч це в час великого тоді безробіття було ілюзоричне. Але й це скоріш скінчилось, бо розвиток індустріалізації приніс недоста-

сть з 65 роком? У цій книжці доктор Клумп пригадує, що лікарська штука й суспільна опіка призвели до того, що кількість старих людей в Злучених Державах постійно зростає і тому не годяться їх усіх послати на пенсію, щоб вони таким чином ставали тягарем суспільности чи країни, яка має обов'язок виплачувати їм старечу пенсію. Тому вже існує намова конічність спонукусь громадянство зріло придуматися над способом використання праці таких осіб у старшому віці, які мають ще повно життєвих сил, та які є у великій мірі незаступимі з уваги на свій велитенський досвід. Важна при цьому така статистика. У 1860 р. відсоток осіб зі скінченні 65 роком вносил 2.7%; в 1880 він був 3.4%, у 1900 був 4.1%, у 1920 зріс до 4.7%, а в 1940 до 6.8%. На основі такого ключа Клумп приходить до висновку, що в 1960 р. буде 10%, а в 1890 р. 14.4% людей у віці понад 65 років життя. Автор звертає увагу на ці цифри, бо вони вказують на тягарі, які впади б на молодшу генерацію. Цифрово в 1890 році був такий стан: 60,000,000 осіб матимуть 45 і вище років, а 21,000,000 будуть мати понад 65 років. Отже хто буде сповняти прапо для безпеки й добробуту країни? Нью-Йоркська Рада починає цю важну проблему в практиційний спосіб, бо від студій.

ДОКОНАНІ ФАКТИ

По закінченні другої світової війни сталося на Сході Європи „велике переселення народів”. Плян Москви був дуже простий: захопити якнайбільше чужих земель і стиснути мільйони німців на обкраяній території. Сталін сподівався, що німецька людиність в розпачі кинеться в обійми до більшовизму. Запанувавши в Німеччині, комуністична Москва могла б легко поширити свою владу на Францію, Італію та інші менші держави. Цей плян московських „13 тиранів” не був здійснений. Західні великодержави, зокрема Злучені Держави Америки, своєю господарською допомогою Західній Німеччині врятували цю країну перед катастрофою. Західна Німеччина завдяки плянові Маршала окупила і успішно розвиває своє господарство. Комуністи в Західній Німеччині не мають ніякого впливу. В теперішній напруженій міжнародній ситуації до уряду Західної Німеччини звертаються великодержави з пропозиціями, щоб німці взяли участь в обороні Європи перед загрозною більшовизму. Німці вимагають для себе рівноправності і повноправності з іншими народами і мріють про поверот своїх земель на сході, що на них осіли поляки, чехи і „совітські люди” (не самі московці, в Східній Прусії).

Москва та її підголоски в Східній Німеччині проголошують теперішній кордон між Польщею та Німеччиною по лінії Одрі-Найса за „гранлицю миру”. Німці не-комуністи домагаються повероту Німеччині територій, що були перед війною 1939 р. заселені німецьким народом. Західні великодержави не визнавали польсько-німецького кордону по Одрі-Найсі. Що діється на землях Східної Німеччини, що, за умовою між великодержавами, доручені були під тимчасове порядкування Польщі? На цих територіях осіли поляки, переселенці з Галичини та з центральної Польщі. Це сільська і міська людиність, з великим природним приростом, прийшла в країну вищого господарського рівня і почувася себе в новозаселених областях вигідніше ніж на Сході. Багато польських селян одержали до 100 гектарів землі, з домами і худобою. Ця польська людиність узялася до праці і має великі досягнення в господарській діяльності. Також промисловість у цих областях має значний поступ. Фабрики в Шлезьку та в інших промислових центрах працюють повною паром. П'ять років життя в новій країні витворило звичку до неї серед польського населення як до рідного краю, особливо між молоддю. Поль-

паво закріплював свою диктатуру в Совітському Союзі: не лише дискриміновані селяни, але сотки тисяч інтелігенції, ба навіть колишні партійні товариші. Іх руками в поліційній системі донощивта і шпionoажу та немплодсерного терору — Сталін — умів добитись господарських осягів. Розуміється — з другої сторони — він повів акцію за вишкіл кваліфікованих сил і в цей спосіб створив нову касту совітської інтелігенції, на якій і оперся. Всупереч Марксо-Ленінським теоріям він не примінив рівності у відношенні до всіх громадян своєї держави і в цей спосіб з новою вишколеною інтелігенцією та з вибраними робітниками і селян створив управліювану касту, якою зовсім відана своєюму творцеві. Замкнена від світу, без ніякого знання про всеюдські змагання до свободи — ця каста Сталінових запроданців не має ніяких політичних амбіцій, які характеризують завжди передовий людський дух, і її вся увага в технічних осягах, в господарському розвою відсталих провінцій, в подоланні самої праці. А тимчасом у цьому пляновому змаганні, яке підганяє Сталін постійними п'ятірчками, щоб відвернути увагу своїх громадян від політичних і соціальних проблем, — і само вільне робітництво сталося частиною загальною закріпощення, стаючись кріпаком на місці праці, якої йому не вільно самовільно покинути. Це закріпощення відноситься зрештою до всіх громадян Совітського Союзу; бо нікому в царстві Сталіна не тільки зміняти місця замешкання без поліційної ескорти. І тому важко совітським можновладцям згадати своїм громадянам про святкову дату роковин скасування кріпацтва, щоб не збуджувати думок навіть у скастрованих уже довірлічно більшовицькою пропагандою мозках совітських людей. Що більше — яби на глум — Кремль кидас своїм невольничим народом калямбурний лозунг, що праця „з несприменого й важкого тягару” перемінилася в „дійство слави, добрести й героїзму”. І як доказ на це сотки і тисячі невольничих таборів праці, в яких загинули вже мільйони, а мільйони ще коротають свій важкий життєвий шлях... Здавалось, що вже дев'ятдесят років тому Європа, навіть східна остаточно скінчила з панщиною, але так не є. Настало ще гірше закріпощення — в цілому СССР.

Т. Штом тл міловал барз. Ждай на мя, кусіа, Дасть Бог, што вернуа І пак ся будем міловать барз! Поїхав за гори, За ліса, за море, Ждайлі го през довгий час. Гдеси в Гамеріце Загреблі в земліце, Юж ся не верне нігда к'нам зас. (Продовження буде).

Др. Василь Лев, проф. УВУ

Нарис історії розвитку Українських Високих Шкіл

Високі школи в Україні по-вільно починають розвиватися в XVII ст. Це Острозька та Могиланська Академія.

Острозька школа, уфундована кн. В. Острозьким в 1581 р., названа сучасниками тризачним ліцеєм, колегією або академією мала характер академічний. Причому, крім слов'янської — грецька й латинська, гуманістичні предмети та високий рівень навчання стигали до Острога багато молоді і вчених чужинців-учителів, як греки Кирило Лукаріс, прото-сінкел Никифор, Мосхопул, Діонісій Палеолог. Тут готувалися вчені, оборонці православної віри, як Герасим Смотрицький, Василь Суразький, Христофор Філалет-Бронський, Клирик Острозький, Мелетій Смотрицький. Тут видруковано Острозьку Біблію та багато творів полемічного й наукового характеру. Тому вже сучасники, як З. Копистенський, Пенкальський, висловлювалися про неї додатно і підносили заслуги академії до освіти, науки і культури. Після смерті кн. В. К. Острозького з поч. XVII ст. Академія стала занепадати.

Могиланська Академія в Києві постанала в 1632 р. зі сполучення двох шкіл Братської та Лаврської та старанням архимандрита Печерського монастиря а опісля київського митрополита Петра Могилы, що також заснував нові колежі в Вінниці 1634 р. та в Крем'янці 1636 р., яку перенесено в 1639 р. до Гоши на Волині. Він виводував їх у научне приладдя та давав великі гроші на школи. Перед смертю записав на них велике майно.

Присвячуючи найбільше увагу Київській Колегії, П. Могилу побудував її на зразок популярних у Польщі сузятських колеж, пристосованих до потреб сучасних вищих верств польської суспільності. Навчання грецької, слов'янської і латинської мов, філософії, поезії і риторички, права й богослов'я та релігійно-моральне виховання в Колегії вступали вчений при Печерському монастирі, як Памва й Степан Беринди, Тарас Земка, Лаврентій Зизайні, Йосип Кириллович, Олександр Митур, Філофей Козаревич та проповідників, як І. Галатювський, Л. Баранович, А. Радивилівський, С. Полоцький.

Вже після смерті митр. Могилу перевано Київську Колегію на Академію в 1701 р. та названо Могиланською. Тоді вона розвивалася ще успішніше під опікою мценатів, передовсім гетьмана І. Мазепи та вчених, як Рафаїл Заборовський. Крім двіцільної чисто релігійної й філософської навчальні чужі мови, природознавчі науки, математику, астрономію, будівництво, малювання, граверство. Майже всі научні підручники з усіх ділянок навчання вийшли з київської Академії. Багато студентів її продовжували теж свої студії в західно-європейських університетах.

Мазепа опікувався теж школою вищого типу, зв. Колегією, в Чернігові. Після польської катастрофи в 1709 році стала занепадати Могиланська Академія. При кінці XVIII ст. російське правління перемілило її на чисто духовну школу. В часі розділу України між Росією та Австрією-Угорщиною український народ не мав високих шкіл. На українських землях чужі правительства засновували чужомовні університети. Під Росією засновано російські університети в Харкові (1804), в Києві (1833), в Одесі (1865), а під Австрією німецькі у Львові (1784) і в Чернівцях (1875).

Одначе з дорученням австрійського цесаря Йосифа II утворено при львівському університеті т. зв. „Студіум рутенікум“ (1787), в якому деякі богословські й філософські предмети викладали українською мовою, тодішньою книжною. Саме через цю ненародну мову „студіум рутенікум“ упало в 1804 р., а викладовою мовою була далі німецька й латинська. Щойно в 1848-9 утворено в цьому університеті 4

українські катедри на богословському відділі й окремо катедру української мови та літератури, яку обняв Яків Головацький, а після нього О. Огоновський.

В другій половині XIX століття добували собі щораз більші впливи в адміністрації східної Галичини і тимсамим стали польонізувати львівський університет, добуваючи в ньому польські катедри. Тому постанала між українцями та поляками боротьба за університет, спершу в соймі, а опісля і в університеті. Українські студенти брали в ній активну участь (сецеція 1901, вбиття А. Коцка) так, що австрійське правління вирішило в 1912 р. заснувати український університет у Львові. Перешкодила цьому І. Світова війна.

В Черновецькому університеті від часу оснування його була постійно катедра української мови й літератури а також 2 катедри на богословському відділі. Після І. Світ. війни під румунським правлінням скасовано і ці катедри.

Також польське правління, що дістало східну Галичину скасувало всі українські катедри у Львівському університеті та в р. 1919 дозволило вступ до нього тільки польським горожанам та польським воєнним ветеранам. Тоді українське громадянство організувало під опікою „Наукового Т-ва ім. Шевченка“, „Товариства українських наукових викладачів П. Могилы“ і „Ставропігійського Інституту“ спершу наукові курси для української молоді (1919), а опісля університетські курси, які в липні 1921 р. переміщено на „Український Тиманий Університет“, що впродовж кількох років розвивався успішно (65 катедр і 1200 студентів) та проіснував до 1925 року. Студії в ньому признавали закордонні університети в ЧСР, Австрії та Німеччині. Викладачі відбувалися в різних українських установах, деколи приватних мешканнях професорів. В цих роках студенти склали багато іспитів та відбули б. 20 докторських промов.

В рр. 1921-25 була теж у Львові Українська Тасма Політехніка, в якій був тільки перший рік студій через брак технічних устаткування. Після покінчення 1 р. студенти виїжджали на далішні студії закордоном, головню до Данцігу. Хоч ці обидві високі школи не могли здержатися через переселення польської влади й вору жую політику польського уряду, вони дали початок основним студіям передовсім українознавства, що особливо розвинулися в „Українському Вільному Університеті“, заснованому „Союзом Українських Журналістів і Письменників“ у Відні в 1921 році, звідки перенесено його до Праги.

Там фінансований ЧСР-урядом, розбудував він науково-педагогічну працю в факультетах філософічному і правничому головню в ділянці українознавства. Після І. Світ. війни переміся він до Мюнхена, де дотепер продовжує успішно свою працю.

Кадри українського духовенства виховуються в духовних семінариях. Гр. кат. духовні семінарія була заснована в Мінську в XVII ст. та не існувала довго. Від часу прилучення західноукраїнських земель до Австрії аж до кінця І. Світ. війни гр. кат. богословські студії мали в теологічному факультеті разом з римо-католиками. Від 1920 року аж до кінця ІІ Світ. війни студіюють вони в духовних семінариях при єпископських столицях. У Львові під проводом вмілого організатора науки о. д-ра Йосифа Сліпого (тепер митрополита) Духовну Семінарію перемішено в Богословську Академію. Доля її під більшовицькою парвотлавною церквою невідома.

Також єрархи православних церков під Польщею та Румунією виховували кадри православного духовенства в високопоставлених духовних академіях у Варшаві й Чернівцях. Під Росією університети в Харкові, Києві й Одесі були носіями російської науки й культури. Українознавство було

майже неговане. Хоч у цих університетах працювали висококваліфіковані професори-українці як М. Максимович, М. Костомарів, М. Драгоманів, Ол. Потебня, П. Житецький, В. Антонович, А. Кримський і і., вони могли викладати по-російськи та друкувати свої праці в російських журналах. Тому багато східно-українських учених працювало в університетах поза кордонами Росії. Після 1905 року постанали в Росії катедри української історії мови й літератури т. зв. „явочним порядком“ (без дозволу влади), та на короткий тільки час.

Щойно з настанням Української Держави в 1917 р. постав у Києві окремий народний університет, перетворений в 1918 р. на державний. Другий державний університет засновано в Кам'янці Подільському в 1918 під ректоруванням проф. Івана Огієнка. Тоді постан теж історично-філологічний факультет у Полтаві.

За більшовицької влади університети перетворено в т. зв. Інститути народної освіти (ІНО) з кількома відділами, які в р. 1929-30 розбито на окремі інститути (соціального виховання, професійної освіти, політ. освіти, фізико-математичний інститут тощо). В 30 рр. привернено давні університети, а поруч них утворено багато інститутів по різних містах України. Те саме зроблено в р. 1940 в Галичині та на Буковині, а в 1945 р. на Закарпатті.

Одначе хоч у об'єднаних майже всіх землях в кордонах УРСР постанало багато високих шкіл, то наука в них не вільна від норм, накиннутих урядом і партією. Тому справжню вільну науку плекали в часі між двома війнами УВУ, Український Педагогічний Інститут ім. Драгоманова в Празі, Українська Господарська Академія в Подєбрадах, а після І. Світ. війни плекають УВУ в Мюнхені, Український Технічно-Господарський Інститут (УТ-ГІ) в Регенсбурзі, наслідник УГА, та Українська Висока Економічна Школа (УВЕШ) в Мюнхені та духовні семінарії — гр. кат. на Гіршбурзі в Баварії та опісля в Кулсбургу в Голландії й православна в Мюнхені. — Всі зазначені високі школи на еміграції виховали під проводом професур тисячі кваліфікованих фахівців і науковців та видали друком сотні наукових праць. Українські вчені-педагоги, продовжувачі наукових досягнень їх попередників, як Пуллоу, Горбачевський, Дністрянський, Грушевський, Ефремов, Ст. Смольський, Томашівський, Антонович, Тимченко та багато інших корифеїв науки несуть високо прапор української вільної науки з вірою в майбутню вільну науку на вільних українських землях.

(Це є доповідь (передана тут в скороченні), що була виконана на Високошкільному З'їзді, який відбувся в Нью Йорку, дня 24 лютого 1951 року.)

Також єрархи православних церков під Польщею та Румунією виховували кадри православного духовенства в високопоставлених духовних академіях у Варшаві й Чернівцях. Під Росією університети в Харкові, Києві й Одесі були носіями російської науки й культури. Українознавство було

майже неговане. Хоч у цих університетах працювали висококваліфіковані професори-українці як М. Максимович, М. Костомарів, М. Драгоманів, Ол. Потебня, П. Житецький, В. Антонович, А. Кримський і і., вони могли викладати по-російськи та друкувати свої праці в російських журналах. Тому багато східно-українських учених працювало в університетах поза кордонами Росії. Після 1905 року постанали в Росії катедри української історії мови й літератури т. зв. „явочним порядком“ (без дозволу влади), та на короткий тільки час.

Щойно з настанням Української Держави в 1917 р. постав у Києві окремий народний університет, перетворений в 1918 р. на державний. Другий державний університет засновано в Кам'янці Подільському в 1918 під ректоруванням проф. Івана Огієнка. Тоді постан теж історично-філологічний факультет у Полтаві.

За більшовицької влади університети перетворено в т. зв. Інститути народної освіти (ІНО) з кількома відділами, які в р. 1929-30 розбито на окремі інститути (соціального виховання, професійної освіти, політ. освіти, фізико-математичний інститут тощо). В 30 рр. привернено давні університети, а поруч них утворено багато інститутів по різних містах України. Те саме зроблено в р. 1940 в Галичині та на Буковині, а в 1945 р. на Закарпатті.

Одначе хоч у об'єднаних майже всіх землях в кордонах УРСР постанало багато високих шкіл, то наука в них не вільна від норм, накиннутих урядом і партією. Тому справжню вільну науку плекали в часі між двома війнами УВУ, Український Педагогічний Інститут ім. Драгоманова в Празі, Українська Господарська Академія в Подєбрадах, а після І. Світ. війни плекають УВУ в Мюнхені, Український Технічно-Господарський Інститут (УТ-ГІ) в Регенсбурзі, наслідник УГА, та Українська Висока Економічна Школа (УВЕШ) в Мюнхені та духовні семінарії — гр. кат. на Гіршбурзі в Баварії та опісля в Кулсбургу в Голландії й православна в Мюнхені. — Всі зазначені високі школи на еміграції виховали під проводом професур тисячі кваліфікованих фахівців і науковців та видали друком сотні наукових праць. Українські вчені-педагоги, продовжувачі наукових досягнень їх попередників, як Пуллоу, Горбачевський, Дністрянський, Грушевський, Ефремов, Ст. Смольський, Томашівський, Антонович, Тимченко та багато інших корифеїв науки несуть високо прапор української вільної науки з вірою в майбутню вільну науку на вільних українських землях.

РІЧНІ НАРАДИ УННОМІТЕТУ

(Продовження зі стор. 1-ша)

російського народу, від російських частин совтської армії, як і росіяни є представниками та виразниками кремлівської диктатури в усіх поневолених нами країнах; 8. Поділ російської імперії муєнт стати базою американської закордонної політики, як історична konieczність; 9. Принцип самовизначення народів, що його вважається ідейною атомовою бомбою в теперішньому світовому змагу, муєнт знову зайняти перше місце в американських політичних плянуваннях і починах; 10. Американський похід правди за волю повинен включити справу визволення України як головну пробову силу.

В своєму звіті, проф. Лев Добрянський основно поіформував учасників наради про свою репрезентацію у Вашингтоні, про початкові труднощі та велику нагороду за них, якою успішні праці чи то в здобуванні нових американських приятелів для української справи, чи такі виступи як в справі народодержавства і повноважень для президента для висилки додаткових військ до Європи, що відбулося найширшим відгомомом теж і в українській справі по цій країні, чи заходи для поліпшення радіопередач Голосу Америки, широка публікація в американській пресі матеріалів та інформацій про українську боротьбу і т. п. — Пророблену роботу в минулому році проф. Добрянський вважає за дуже успішну, яка створює сьогодні вже тверду базу для дальшої праці.

Представники УНРАди і УГВР вітають та бажають єдності

Привітти і побажання успіхів склали УККомітетові представники Виконного Органу Української Національної Ради і Української Головної Визвольної Ради, висловлюючи рівночасно свої побажання повного об'єднання всіх українських сил для визвольної української справи.

Микола Смолянський, муж довір'я В. О. УНРАди з „примістністю і великою радістю“ констатував наявність УККомітету на американському терені, пригадуючи, як колись ще в таборах Д. П. в Німеччині кожний член УКК на захист української справи сповнював радістю і гордістю та новими надіями українське серце. Це саме відноситься й до акції ЗУАДКомітету. „Наші серця були сповнені гордістю, що ми, українці, маємо теж свою репрезентацію в Америці“ — говорив промовець. Виступаючи неофіційно від УНРАди, п. Смолянський коротко з'ясував побудову і цілі цієї центральної української репрезентації на північній, УНРАди та її Виконного Органу, що продовжують традиції Української Держави з 1918-тих років та мають за головне завдання підняти створеної тоді волею українського народу Української Республіки. Згадуючи героїчну

боротьбу українського народу на рідній землі, промовець твердив, що всіх нас об'єднує одна велика ідея визволення народу і це повинно виявитися в солідарній акції всіх українських груп, бо всі сувереністські ними блідуть основною задачею. Об'єднались нашою нашою єдиною, традиційною Державною Центр, УНРАди, та давши їм повну нашу підтримку, ми швидко діждемо до нашої мети — твердив п. Смолянський.

Мирслав Прокон вітав УККомітет та бажає успіхів в його нарадах від імені Української Головної Визвольної Ради, якої він є членом і делегатом. В цих напружених міжнародних обставинах продовжується героїчна боротьба українського народу проти найжахливішого більшовицького ворога людства і сьогодні тим сильнішим повинен бути голос в обороні прав українського народу. Досвід минулого вчить нас, як можна запобігти, щоб не допустити до повторення трагедії. Для здійснення наших завдань, нам треба насамперед стати об'єднаним фронтом. В основу тої єдності треба взяти з одного боку українську державну традицію, а з другого боку існуючу тепер боротьбу в Україні. Ця боротьба буде рішальною і цій боротьбі треба підпорядкувати всі інші справи. Якщо досі можна було добитись чималих успіхів в обставинах розбиття українського сил, то можна собі уявити яких успіхів можна б добитись об'єднано. Власно ця єдність є головною передумовою наших дальших успіхів і вона допоможе нам здійснити наш визвольний ідеал.

В. Коссар передєє привіт Канадійських Українців

Привітний на зборах член Езекутивні ПАУК і Комітету Українців Канади, голова Українського Національного Об'єднання в Канаді, інж. Володимир Коссар, привітав УККомітет від українців Канади та на прикладах єдності в праці американських і канадійських українців вказав, яких помітних успіхів можна добитись власне єдністю, яку він в наших обставинах вважає основною і ключем до дальшої праці та дальших успіхів. Він окремо звернув увагу на „10 пунктів“ проф. Добрянського, голови УККомітету, що становлять ці головні проблеми, — для позитивної розв'язки яких треба ще більш інтензивно працювати, бо від них у великій мірі залежатиме теж кінцеве визволення України та встановлення триваючого миру в світі. Він вважає, що буде справді визиском волі і побажаний всіх канадійських українців, як прилучитися до тих побажань української єдності, що їх висловили його попередники. Українці Канади цього не тільки бажають, але і в цьому напрямку активно працюють.

Звіт Д. Галичина — Бюро УКК у Вашингтоні — найбільше завдання

Основний звіт про багатобічну діяльність УККомітету в минулому склад, роблячи відповідні висновки на майбутнє, заступник преієдника, Дмитро Галичина. В звіттовому часі УККомітет працював для здійснення двох головних постанов останнього Конгресу, до яких належало: 1. Організаційно розбудувати, поширити і зкріпити сам УККомітет, створюючи для нього якнайширшу моральну, політичну і фінансову базу серед американсько-українського загалу і 2. Робити все можливе для якнайефективнішої допомоги українській визвольній справі на американському, українському і міжнародному теренах. УККомітет, виконуючи ці завдання, добився в звіттовому часі найбільших успіхів за весь час свого існування. На внутрішньому відтинку в УККомітеті об'єднано величезну більшість американсько-українського загалу і вже завершується заходи для повного об'єднання, що станеться з приступленням до співпраці з УККомітетом — Українського Робітничого Союзу. Для кращого охоплення терену та інтензивної праці створено в різних громадах 60 відділів УКК а інші є в стадії творення. Езекутивна УКК та його Політична Комісія відбули в звіттовому часі 45 нарад.

Створено різні комісії і референтури до окремих справ. Велику увагу віддано справі Українського Національного Фонду, з планованого бюджету виконано тільки 40%, зібравши 102,000 доларів, але як важити на новість цієї акції, це треба вважати великим успіхом, матеріальним і моральним. Фонд, згідно з рішенням його Кураторії, розділено за таким ключем: 30% на політичну акцію УКК; 35% на допомогу-переселенню акцію ЗУАДКомітету; 10% УНРАди; 10% УПА; 10% культурно-наукові потреби через НТШ і 5% на різні цілі. Широка політична акція УККомітету велася на всіх трьох секторах: українському, американському і міжнародному. В усіх випадках здобуто величезні успіхи, головню виступами проф. Добрянського в сенатських комісіях, здобуттям цілого ряду нових американських приятелів та перебуванням досі широким розголосенням української визвольної справи. Проте, „ледів ще не проломано“ в американській закордонній політиці, все ще існують великі перешкоди і великі впливи противників українського визволення. І тому у своїх висновках звітодавць поставив на перше місце необхідність відкриття у Вашингтоні окремого Бюро УККомітету, що дозволило б цю працю поширити і поглибити. Цитують зобов'язуючих слів президента Трумана з його послання Четвертому Українському Конгресові закінчив свій обширний звіт.

О. д-р Гриньох: УКК величезне досягнення всього українства

Привітний на нарадах член Президії УГВР і член Президії її Закордонного Представництва, о. І-р Іван Гриньох, — вітаючи наради, — заявив, що УККомітет, як це виходить зі звіту, є великим досягненням всього українства. Він, о. д-р Гриньох, перебуває хвилю в ЗДА, як висиланик УГВР, щоб зорієнтувати місцевих українських громадян про стан

української визвольної боротьби на рідних землях. Він був збудований допомогою і підтримкою, яку дістав в цій справі від УККомітету, за що на цьому місці складає подяку УКК і через нього українському громадянству. Він радів би, якщо б настанці вже прийшли до повної консолідації українських сил. Доці під цим оглядом ще не проломано всіх ледів. Від імені УГВР він може заявити, що з цього боку будуть доложени всі зусилля та виявлена максимальна добра воля, щоб до цієї консолідації причинилися. УНРАди є під цим оглядом символом і традицією. Тепер йдеться про те, щоб знайти здорову синтезу всіх українських сил. Він вірить, що це поощаєть досягнуті і під цим кутом бажає теж успіхів УККомітетові в теперішніх нарадах та в дальшій праці.

Звіт касієра О. Лисогіра

Касієр УККомітету, Осип Лисогір, попередив свій фінансовий звіт незвичайно інтересними заповідями та висновками щодо Українського Національного Фонду. Він окремо звернув увагу на необхідність виключення до цієї акції великої кількості народженої вже в Америці української генерації, до якої і він сам належить. Фінансові справи УККомітету від 1-го січня 1950 до 28 лютого 1951 рр. закінчуються в таких числах: на Національний Фонд вплинуло 102,379.40 доларів; Адміністраційні видатки канцелярії УКК винесли 14,296.62 дол., а баланс Фонду, згідно з усталеним Кураторією, процентивним ключем, розділено так: УККомітет — \$24,530.67; ЗУАДКомітет — \$28,529.13; УНРАди — \$8,151.18; УПА через УГВР — \$8,530.67; НТШ — \$8,530.67; Інші — \$4,151.57. В резерві на 1951 рік залишено \$6,254.21. Касієр з признанням ствердив, що на адміністраційні видатки УНФонду зужито тільки 16%, що є менше

(Закінчення на сторони 4)

УВАГА! — НЮАРК І ОНОЛИЦЯ!

В СЕРЕДУ, 21. БЕРЕЗНЯ (MARCH 21) 1951

в залі **УКРАЇНСЬКОГО ПРЕСВІТЕРСЬКОГО ЦЕРКВИ**
36 Harrison Pl., Irvington

ДОПОВІДЬ
на тему:
ДЕМОКРАТІЯ І ЦЕРКВА

Початок о год. 7:30 ввечорі. Вступ вільний.
Всіх щиро запрошує Культурно-Освітний Комітет.

ХОР „УКРАЇНА“

наспівав РЕКОРДИ

В МОНТРЕАЛІ, КВЕ.

Дня 28. лютого ц. р. хор „Україна“, під мистецьким керівництвом проф. Нестора Городовенка, наспівав на грамофонні плити у фірмі АрСІЕй Віктор цілий ряд пісень. Артистично виконаний альбом містить в собі 15 пісень, як подано понище, наспіваних на шість, 10-цалевих плитах (рекордах). Ціна альбому з пересилкою \$8.00.

НАСПІВАННО СЛІДУЮЧІ ПІСНІ:

1. НА ПОРДАНСЬКІ РІЧЦІ (колядка) арр. Стеценка. Наспівана мішаним хором.
2. ОП РАНО, РАНО КУРИ ЗАПЛИ (колядка), арр. Ступницького. (Мішаний Хор).
3. РОСТІ КВІТЕ (весняна пісня), муз. Стеценка. (Жіночий Хор).
4. ЯНЧИК (весняна пісня), арр. Людкевича. (Жіночий Хор).
5. ГЕЙ, У ЛУЗІ ЧЕРВОПА КАЛИНА (стрілецька), арр. Людкевича. (Мішаний Хор).
6. ГЕЙ, НЕ ДИВІТЕСЬ ДОБРІ ЛЮДИ (історична) арр. Лисенка. (Мужський Хор).
7. МАКСИМ КОЗАК ЗАЛІЗНЯК (історична), арр. Лисенка. (Мужський Хор).
8. І ШУМИТЬ І ГУДЕ (жартівлива), (Мішаний Хор).
9. ЗАПОВІТ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА, (Мішаний Хор).
10. ДУМА ПРО МОРОЗЕНКА (історична), арр. Людкевича. (Мішаний Хор).
11. ДУДАРИК, арр. Лонтювича. (Мішаний Хор).
12. ЩЕДРИК, арр. Лонтювича. (Мішаний Хор).
13. ЗАШУМЛА ЛІЩИНОНЬКА, арр. Кошця. (Мішаний Хор).
14. ГЕЙ, КОЛИСЬ БУЛА РОСКІПІ, зап. Демунського. (Мішаний Хор).
15. ПРОМЕТЕЙ, муз. Стеценка. (Мішаний Хор).

Рекорди будуть готові вже з початком місяця квітня. Замовлення слати вже тепер на адресу:

CHOIR "UKRAINE"
351 YOUVILLE AVENUE
Montreal, Que. Canada

УВАГА ЕЛІЗАБЕТ, Н. Дж. НЮАРК, Н. Дж. І ОКОЛИЦЯ

ТЕАТР-СТУДІЯ Й. ГІРНЯКА
В СУБОТУ, 24. БЕРЕЗНЯ 1951

ЛЕСЯ УКРАЇНКА: „ЛІСОВА ПІСНЯ“

В ЗАЛІ UKRAINIAN NATIONAL HOME, 214 Fulton Street, Elizabeth, N. J.

Перепродаж квитків кожного дня від год. 6-9-тої години в Укр. Нац. Домі при 214 Фултон Стр. та в денні вистави при касі театру від год. 2. пополудні.

Початок точно о год. 7:30 ввечорі.
Дітям до 16 років вступ заборонений.

Іван Федрич

„ВАТРА“

З нагоди перших виступів у ЗДА

В перших початках українського емігрантського життя в осередних державах Європи панував у ньому хаос у всіх ділянках, не тільки політичних, але й організаційній та культурній. В Австрії було з початку 1946 року поверх 22 тисячі українців. Тому, що вони — співочий нарід, почали, як гри-

би по дощі, творитися хори. Було їх аж 10 і кожний з них називав себе найкращим і „репрезентативним“, найма великі салі, виступав перед австрійськими німцями та — солідарно з іншими хорами — компромітував українську пісню й українське добре ім'я. Таке гуляйпілля було нестерпне і тому, коли тільки створилася українська громадська центральна на всю Австрію, Українське Центральне Допомогове Об'єднання в Австрії (УЦДОА), воно взялось за впорядкування тієї діяльності. Йшлося про те, щоб створити один дійсно репрезентативний хор, який зможе фаховому диригенту і кількадесять добрим співакам згуртуватися в одній місцевості і там підготувати репертуар. Жили тоді в Австрії два чільні диригенти, обидва закохані в українські пісні, кожний з них, дивним збігом обставин, відомий популярно, як „Льоньо“: Льоньо Крушельницький, який з приездом до ЗДА зорганізував хор „Думка“ у Нью Йорку, і Льоньо Туркевич, колишній перший диригент оперного театру у Львові. УЦДОА договорилася з цим останнім, добуло підтримку французьких військових чинників та вмолило проф. Л. Туркевича і співакам, що їх він зібрав по всій Австрії, поселитися в одному таборі у чудовому м. Брегенц над Боденським озером. Головою УЦДОА був тоді д-р Михайло Росляк, культурно-освітнім референтом д-р В. Шкурат, обидва тепер у Канаді.

Таким чином народилася чоловічий хор „Ватра“. В рік після він став уже відомий і поза межами Австрії, як вокальний ансамбль, що високо піднісся понад аматорський рівень та став мистецькою атракцією. Дякуючи дуже прихильному відношенню французів, що давали максимальну підтримку у добуванні збірних паспортів й даремній льомотції на терені Австрії, — хор „Ватра“ дстав змогу не тільки концертувати у великих містах трьох західних зон Австрії, але й відіти зокордонні турне. Його поїздка по Швейцарії була одним триюфальним походом: вся швейцарська преса була захоплена мистецькими верствами хору, що вмів у найкращій оправі представити

чужинському світові клейкод — українську пісню. Поруч із мішаним хором Городевенка у Німеччині та „Капелю Бандуристів“ Божика-Китастого, „Ватра“ стала найкращим хором ансамблем усієї української еміграції після другої світової війни.

Однак члени хору були не тільки співаками, але — звичайними смертниками, які журились своєю емігрантською будучиною і хотіли, як усі емігранти, мерщій опинитися за океаном. Французька й англійська зони були покривдені, бо переселення до ЗДА йшло виключно з американської зони. Воно хвилювало менше терпеливих, до котрих належав також — проф. Лев Туркевич. Таким чином він не вивдав до кінця разом із цим хором, а вивав раніше до Канади. Проте хор не розлетівся і тому, коли відкрилася еміграція до ЗДА, Президи УЦДОА звернулася до централі ЗУДАК у Філадельфії з проською переїхати до Америки весь хор „Ватра“. В архіві ЗУДАК є лист в цій справі за підписом тодішнього голови УЦДОА, автора цих рядків, що поручав справу переїзду. Звичайно, хор міг бути кращий, як є тепер, передусім голосово, коли б на терені співацькому в ЗДА запанувала та „консолідація“, якої громадяни так палко домагалися в ділянці політичній. Однак фальшиві амбіції українських співаків є мабуть такі більші від амбіцій політичних діячів. Один „не може“ співати у „Ватрі“, бо він є диригентом іншого хору; другий, бо він є головою іншого співацького товариства; третій, бо його сольово співає тепер хто інший; інший, бо має задані претенсії до диригента, — таких „важких“ причин є безліч, із вислідом таким, що терпить не диригент і не фірма хору, а українська пісня й та добра українська справа, якою є пропаганда української пісні серед чужомовної публіки та культ рідної пісні на українсько-американському терені.

Тому ці рядки не мають на меті робити рекламу хорів „Ватра“, ані писати рецензії, до чого автор не має строго фахових даних, а промовити до совісті деяких власників першорядних голосів, щоб вони махнули рукою на свої хай би і найслучливі претензії, та проковтнули хай би і найсправедливіші амбіції, і допомогли тому добродушному, що його вже вела і далі хоче вести „Ватра“. Бо бути членом насправді мистецького хору — це дійсно честь, а ширити славу української пісні і в мистецькому виконанні — це добра заслуга. І під адресою громадянства: був би на правду великий жаль, якби „Ватра“ мала побільшити число метеорів, що засяяли на українсько-американському терені і — щезли.

РІЧНІ НАРАДИ УККОМІТЕТУ

(Закінчення зі стор. 3-го)

Для кращого вивчення поодиноких справ, дискусією поділено на дві частини: політичну і організаційну. В поодиноких справах забирали голос: проф. д-р О. Грановський, дир. Вол. Блавацький, І. Іванчук, д-р Квітковський, І. Дужанський, М. Леськів, Михальчук, Маланчук, інж. С. Куропас, Коцюба, Заваликит, Вак-Войчук, Луцький, Пристай, д-р Пушкар, проф. Ветухів, ред. Катамай, проф. Чубатий, п. Волянський та цілий ряд інших. Виявлення і відповіді давали Д. Галичін, О. Лисогір, В. Душин, адв. С. Ярема, адв. М. Пізнак, проф. Р. Смаль-Стоцький.

УКК вшанує пам'ять В. Винниченка
Під час наради передсідник зборів Д. Галичін поінформував привязно про смерть видатного українського письменника і громадського та політичного діяча, прем'єра уряду Української Національної Ради та голови Директорії, Володимира Винниченка, що помер в Мужев у Франції в дні 6-го березня. Приязні вшанували пам'ять Покійного стоячи та хвилиною мовчанкою.

Звіти представників Філій УКК
Дуже характерними для оцінки американсько-українського життя та багатомовними щодо його позитивних і негативних проявів були звіти представників філій УКК Комітету в поодиноких громадах. Звіти здавали: пп. Цюпник з Бофало, що демонстрував теж уривок радіоиступу о. д-ра Гриньоха, Гузіт та Іванчук з Дітройту, Маланчук з Конектикат, Леськів з Нью Джерзі, Луцький зі Західної Пенсильвії, Блавацький з Філадельфії, Пмагала з Клівленду, Дужанський з Шикаго, Заваликит зі Сиракузи та інші. Організаційні підсумки зробив опісля екскутунтний секретар УККомітету, п. Ю. Ревай.

Справа співпраці УРСюозу.
На зборах вивчено теж справу приступлення до співпраці з УККомітетом Українського Робітничого Союзу, представники якого в особах голо-

ви п. А. Ватюка, секретаря Т. Минька та ред. „Народної Воли“ д-ра М. Стахова були гостями на нарадах в їх другому ділі. Справу вивчав Д. Галичін, інформуючи загально про перебіг дотеперішніх переговорів в цій справі. Збори уповноважили Екзекутиву завершити цю справу.

Доповіді, дискусія, рішення.
Після доповіді п. Василя Мурдого про „Сучасне положення в світі та політичні завдання американських українців“ і проф. Миколи Чубатого про „Інформаційну службу й видавничі проблеми“ розгорнулася з черги широка та інтенсивна дискусія, в якій вивчено цілий ряд актуальних політичних проблем та пороблено відповідні висновки для дальшої праці. Збори, що мали наскрізь діловий характер та внесли багато для дальшого розвитку української політичної думки та посилення української визвольної справи, закінчено ухваленням відповідної Декларції та, після короткого слова Д. Галичина, відспіванням українського і американського національних гімнів.

Відомин в пресі.
Повідомлення про збори і ухвали УККомітету відмітила місцева американська преса, підкреслюючи головне — як це зробив Н. П. Таймс — домагання американської допомоги українським визвольним змаганням, поліпшення Голосу Америки, та необхідність „короративної проти-комуністичної політики“.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ
НЮАРК, Н. ДЖ. — Тов. ім. Чорноморської Січі, від 14, подас до відомо, що місячні збори відбудуться в середу, 21, березня, в год. 8, ввечері під ч. 508 — 18th Ave., в Січовім Домі. Проситесь всіх членів і членів прибути на збори, бо є важкі справи до полагождення. Рішоч проситесь догучючих членів виринати місячні вкладки, бо інакше ці члени будуть усупендовані. По домах не збирається вкладок, а тільки на зборах, або можна принести теж під число 363 Morris Ave. — За уряд: М. Васараб, предс.; М. П. Отрок, секр.

ВЕЛИКА НОВИНА ДЛЯ ТЕРПІЛИХ НА РЕВМАТИЗМ І АРТРАИТО
Ці недуги можна тепер вилікувати
Численні згадки вказують, що болі, викликані РЕВМАТИЗМОМ, АРТРАИТОМ, НАПУХЛИМИ СУТЛОУВАМИ, СПІЯТКОЮ І НЕВЕРТНОМ можуть зупити приборканими швидко новим ліком КО-НАЛ (CO-NAL). Тисячі терпелих, які вже були зрезитовані або почувалися жалюгідними, тепер радісно розгосують, що вони вперше зазнали справжньої полеміки. Вагато з них кажуть, що їхній біль у став вже після першої дози цієї змітної медицини.

НІЛЬНИ РАЗІВ
Чи вистаєм останньої годі?
Чи такі річні мандражі не пообляють вас цього сну і не томлять вас або не роблять вас докучливими на нервовні? А може ви терпите теж від болю голови, болю у крижах, у ногах та від заворотів голови? Мляві нерви, які не вимивають належної тріпльної відходів з крові, можуть бути причиною ваших недовголіт.

Велика новина для терпелих на ревматизм і артритно
Якщо ви теж терпите від цих болю, подбайте про КО-НАЛ активі. Можете дістати його по спеціальній ціні, коли вишлете оце повідомлення до OREGON DRUG PRODUCTS, Dept. 92, Box 762, Peekskill, N. Y. Звідти вишлють вам дві три-доларні папки за \$5, отже за знизкою одного долара від правильної ціни. Не посилайте грошей — просто заплатіть встановленою при дорученні. Однакє киньте швидко тому, що запас обмежений.

УВАГА! НЮ НОРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!
НОВОЗАСНОВАННИЙ РЕСТАВРАНТ І БАРА
97 St. Mark's Place, New York, N. Y. — Phone: Gr. 5-9187
Отрим повідомля своїх приятелів і знайомих, що в нашій реставранті видається свідання, обіди і вечері. В п'ятницю, суботу і неділі танці при циганській музиці. Крім того уряджумо на замовлення весілля, христини, заручини, похоронні поминки і інші забави.
Гостям раді. Властители М. Грицьковян і М. Суєський.

КНИЖКИ

Вже надійшла з Європи книжка
С. Підгайного
„НЕДОСТРИЯНИ“
в 2-ох томах, 258 стор.
Ціна — дол. 2.00;
з персилкою дол. 2.15.
Продас:
UKRAINIAN PUBLISHING CO.
P. O. Box 235, Cooper Station
New York 3, N. Y.

НА ПРОДАЖ
РЕСТАВРАНТ БАРИ ГРИЛ
на три фамілі помешкання.
Голоситесь до:
SOPHIE RESTAURANT
25 North 3rd Street
Hudson, N. Y.

УВАГА! УВАГА!
ВЖЕ ПОЯВИВСЯ!
Новий КАТАЛОГ Книжок Української Кооператив „КАЛІНА“

Це найновіший і найповніший каталог української книжки.
Знайдете дослівно всі книжки, які знаходяться на книгарському ринку поза заліною заліною.
Він містить окремий відділ грамофонних пластинок (рекордів), які можуть набути в КАЛІНІ.
Каталог висилася БЕЗПЛАТНО!
Пішть ще сьогодні по безплатний каталог на адресу:
KALINA
862 Main Street,
Winnipeg, Man., Canada

Професійні оголошення

ПОВІДОМЛЕННЯ

Вагато українських організацій піддаля думку, щоб заліанати українців з

д-ром WALTER BARON,
українським дентистом,
якого офіс є між 2 а 3 евениями,
119 EAST 10th STREET,
New York City.
Телефон: GRamercy 7-3016

Dr. S. CHERNOFF
223 — 2nd Ave., (Cor. 14th St.) N.Y.C.
Tel. GRamercy 7-7697

Остри в догочасні ведуга чоловіків і жінок. Шкірни. X-Ray. Роздугта жли лікуємо без операції. Переводимо аналізу крові для сурпування дозволя. — Офісний години: Щодня від 10 рано до 6:45 ввечері. В ведді від 11 до 1. понав. Ергамінація \$3.00.

Д-р М. МАНЗЕЛ
сікує гострі в застарілі ведуги мучки і жінок, шкіри, загальне ослаблення, нерви в микруі, ревматизм; переводить аналізу крові в сечі. Провірка \$3.00.

107 E. 17th St., NEW YORK CITY
коло 4-го Евения і Юнош Сіквар.
Година: Щодня 10—1 сполудня і 4—7, У ведді 11 ранку до 1 понав

Dr. Med. R. TYLBOR
59 East 3rd St. (коло 2nd Ave.) N.Y.C.
Tel. GRamercy 5-3993
Інструменти ведуги. Fluoroscopia, X-ray Electrocardiography, Analysis. Переводимо аналізу крові для сурпування дозволя.

Офісний години: модки 1-3 і 6-8 ран в ведді від 10-2 понав.

ІНТЕРЕСНЕ ДЛЯ МУЖЧИН

Молодечі радощів бракує часто мужчинам перемеленим, авчирним зі сил або нервовим. У деяких випадках заважали, що недостача належних або вистачальних вітамінів в щоденних справах була причиною недостачі енергії або бадьорости. Це було причиною, що мужчина не мали радощів, якими вони з природи мали вітватися.

Важливими є звідомлення від таких, що зазнали незвичайного доборідства від нової вітамінової пігулки, званої TRI-X. Ця пігулка, як провірено, містить в собі мінімальну щоденну потребу важливої вітамінової енергії для кожної дорослої людини. Вагато людей є просто здивованими, як оця сполука вітамінів став в природі природі при вивчованні нової енергії в життєвості.

За окремому умовою чптачі цієї газети можуть набути TRI-X, коли вишлють оце повідомлення до OREGON DRUG PRODUCTS, Dept. 91, Box 762, Peekskill, N. Y. Звідти вишлють їм негайно папку за \$3.60 відворотною поштою. Не треба посылати грошей — заплатіть просто листовою при дорученні.

Імя _____
Адреса _____
Місто _____ Стрейт _____

НЕЗВИЧАЙНА НАГОДА ВЛАСНОГО ВИРОВУ

НАПЕЛЮХИ
3 найліпшого фільму
ВІД \$3.95 ДО \$12.50.
Нові весняні моди в різ. красках
Відносимося купувати у нас капелюхи.
Продасмо шовкові краватки, паси і шелси.
(Говоримо по українськи)
DUNLEY HAT SHOP
14 Saint Mark's Place
(bet. 2 and 3 Aves.)
New York City
GR. 5-3733

УКРАЇНСЬКЕ ПЕРЕВОЗОВЕ БЮРО

В. Е. Богачевський - VEB - Tel. OR. 3-2484
NEW YORK, 208 E. 6th STREET (коло школи св. Юрія)
ПЕРЕВІЗ МЕБЛІВ, БАГАЖУ І ПР. СКОРО І ДЕШЕВО

ПЕРЕВІЗ

Подорожних Меблів
Багажу Тятарів
на легких і автотранспортних на кожному віддалі.
Сім днів в тижді.
Телефонуйте:
Щоденно від год. 6 рано до 10 ввеч. СVPress 9-7879
M. Shulgin Transportation Bureau
2086 Anthony Ave., New York 57, N.Y.

ДОБРИ ВІСТІ ПРО СИВЕ ВОЛОССЯ

Якщо ваше волосся сивіє, буде врадувати, коли почувте що вже поиявився новий лік, званий NIVIDA, який, на диво, помаєє у с у а в т с і в н і ю. Треба тільки раз на день натирати його малою кількістю ліку. Вам треба натирати тільки так довго, доки не дістанете бажаної краси волосся. Хто його вживає, не може надивуватися, як легко можна новим способом віднакати природне волосся з молодечим виглядом.

На підставі спеціального порозуміння читачі цієї газети можуть закупити дві пляшки цього змітного препарату за \$4, хоч окремо вони коштують по \$2.50. Щоб використати цю незвичайну нагоду треба вислати оцей впрізок до TRYSAN CO., Box 226, Dept. 67, Peekskill, N. Y. Не посилайте грошей, а заплатіть просто поштареві \$4, а від того коштів переясати, коли вона прийде. Однакє зробити це негайно, бо кількість ліку є обмежена.

Імя _____
Адреса _____
Місто _____ Стрейт _____

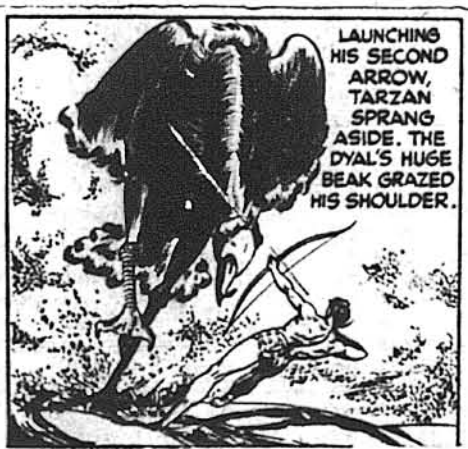
ТАРЗАН, ч. 2553. Не хоче йти відлі

„Це страшна птіца“ — заговорив Тар-Гаш. „Однакє її м'ясо добре, а я голодний. Я поломлю її ноги костуrom.“
Коли вона зійде, тоді ми її вбємо.“
Коли тварина рушила проти них, Тарзанів лук застогнав і засвістала стріла, яка прошила її груди.
Випустивши другу стрілу, Тарзан відскочив набік. Великий дзюб Діяна задер його плече.

AS THE CREATURE RUSHED UPON HIM, TARZAN'S BOW SANG AND AN ARROW PIERCED ITS BREAST.

LAUNCHING HIS SECOND ARROW, TARZAN SPRANG ASIDE. THE DYAL'S HUGE BEAK GRAZED HIS SHOULDER.

РОЗШУБИ

Пошукуйте ЛІБКА ЖУК, який перебуває в Англії. Хто про него знає, або він самі, голоситесь до:
PETER ZUBAN
Queenstown, Md., U.S.A.
Європейські газети прошу про передрук.

БИЗНЕСОВІ НАГОДИ РЕАЛЬНОСТІ

СТАРШИЙ ЧСЛОВІК,
понад 60 років, пошукує СПІЛНИКА (жінка або мужчина) до фарми. Мало \$4,000 готівки. Голоситесь до:
JOHN SAWCHYN
101 Hope Avenue, Passaic, N. J.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНІ У. Н. СОЮЗУ!

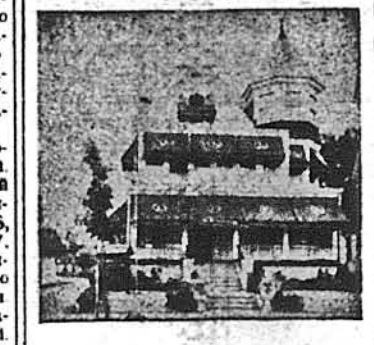
ТУР ВУБ ВАШЕ ВОЛОССЯ?

Якщо ви переїраїте і стубовані там, що ваше волосся знадто випадає або рветься на кичках висилочі неприродної сухости, буде щасливим, коли почувте радісні вїсті, що їх розгосують надійно такі люди, що колись терпіли від випадання волосся на голові. Вони впривали себе викінчанням нового припусу, званого ТРАЙСАНА („Трусан“). Зайти голосить, що такі в інші клопоти з волосся, які повстають висилочі свербачки на голові і малою кількістю покинчилися при: правильним уживанні того задоволюючого препарату. Не дозвольте, щоб і стан вашого волосся погіршився, коли не викінчатимете ТРАЙСАНА. Тепер маємо його в обмеженій кількості і його можна дістати по спеціальній ціні, коли пішлите поштою повідомлення до Trusan Co., Box 226, Dept. 201, Peekskill, N. Y. Звідти пішлють вам два три-доларні пакети за \$5, а це знизка на \$1 з звичайної ціни. (Колі посылася за післатиплатою С. O. D. — тоді додається ще за поштою доставку.)

Імя _____
Адреса _____
Місто _____ Стрейт _____

3. БЕРЕЗОВСКИ

УКРАЇНСЬКІЙ ПОГРЕБНИК
УПРАВЛЕННЯ
BERRY FUNERAL HOME, Inc.
525 East 4th Street,
New York 9, N. Y.
Phone ALgonquin 4-8748
Дні вості в модерніх помешканнях сталею випалені.
Першорядна обслуга в усіх михоронах без різниці маеткомого стану.
ІВАН БРОЩАК, потар.

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
Обслуга Шцира і Чесна
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
NEWARK, NEW JERSEY
ESsex 5-5555

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКІЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребанні за \$150 ціна так низька як — ОБСЛУГА ЧВЕНА І НАРКРАЩА
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
137 E. 5th ST., NEW YORK CITY
Dignified funerals as low as \$150
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКІЙ ПОГРЕБНИК
Занймається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel. ORchard 4-2566